



Dealing with doping of female athletes in International Human Rights Law in the procedure of the European Court of Human Rights and the Court of Arbitration for Sport

Mohamad Setayeshpur[✉]¹, Pegah Darvishi²

1. Associate Professor, International Law Department, Faculty of Law, University of Qom, Qom, Iran (Corresponding Author), Email: Mohamadsetayeshpur@yahoo.com
2. M.A. in International Law, Faculty of Law, University of Qom, Qom, Iran, pegahdarvishi1997@gmail.com

Abstract

The use of doping to gain an advantage over other athletes unfairly eliminates competitors from the field and deprives spectators of the fair competition they have the right to watch. Doping is a dangerous motivator for athletes, especially women, because doping disrupts their hormonal balance, which can lead to illness. In the following article, the performance of the Court of Arbitration for Sport and the European Court of Human Rights in combating doping in female athletes is examined using a descriptive-analytical method. The present article has shown that despite the Court of Arbitration for Sport and the European Court of Human Rights' efforts to correctly interpret the European Convention on Human Rights in order to promote fundamental rights and freedoms, especially as can be seen from Article 8 of that Convention, there is still a need to review the domestic laws of states in order to reduce the volume of lawsuits and create a stronger legal framework to prevent doping by female athletes. This is because the use of doping in female athletes affects their pregnancy, health, and even their lives due to the severe hormonal effects it has.

Keywords: Doping in Female Athletes; European Court of Human Rights; Court of Arbitration for Sport; International Sports Law

Received: 10/08/2025; **Revised:** 04/09/2025; **Accepted:** 11/09/2025; **Published online:** 21/09/2025

How To Cite: Setayeshpur, M & Darvishi, p (2025). Dealing with doping of female athletes in International Human Rights Law in the procedure of the European Court of Human Rights and the Court of Arbitration for Sport, *Journal of Comparative Public Law*, 2 (2). 31-47 <http://www.doi.org/10.22091/cpl.2025.13594.1061>

Published by: University of Qom

© The Author(s)

Article type: Research





مقابله با دوپینگ ورزشکاران زن در رویه دیوان داوری ورزش و دیوان اروپایی حقوق بشر

محمد ستایش پور^۱، پگاه درویشی^۲

۱. دانشیار گروه حقوق بین الملل دانشکده حقوق دانشگاه قم، قم، ایران (نویسنده مسئول). رایانامه: mohamadsetayeshpur@yahoo.com
۲. کارشناسی ارشد حقوق بین الملل دانشکده حقوق دانشگاه قم، قم، ایران. رایانامه: pegahdarvishi1997@gmail.com

چکیده

استفاده از دوپینگ، به منظور کسب برتری نسبت به دیگر ورزشکاران، به طور غیر منصفانه ای می تواند رقبا را از میدان کنار بزند و تماشاگران را از رقابت عادلانه ای که حق تماشای آن را دارند، محروم کند. دوپینگ، محرک خطرناکی برای ورزشکاران به خصوص زنان است. با مصرف دوپینگ، تعادل هورمونی آنان به هم می خورد و همین امر باعث بروز بیماری است. در نوشتار پیش رو، با روش تطبیقی به بررسی عملکرد دیوان داوری ورزش و دیوان اروپایی حقوق بشر در خصوص مقابله با دوپینگ ورزشکاران زن پرداخته شده است. جستار حاضر نشان داده است که با وجود دیوان داوری ورزش و تلاش دیوان اروپایی حقوق بشر نسبت به تفاسیر صحیح از کنوانسیون اروپایی حقوق بشر، در راستای ترویج حقوق و آزادی های اساسی، نیاز به بازنگری در قوانین داخلی است تا از این رهگذر، حجم دعاوی کاهش یابد و چارچوب قانونی مستحکم تری جهت پیشگیری از استعمال دوپینگ توسط ورزشکاران زن ایجاد شود. این، به آن جهت است که دوپینگ در ورزشکاران زن، به دلیل تأثیرات شدید هورمونی که دارد، بارداری و سلامت و حتی حیات آنان را متأثر می سازد. واژگان کلیدی: حقوق بین الملل ورزشی، دوپینگ زنان، دیوان اروپایی حقوق بشر، دیوان داوری ورزش.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۵/۱۹؛ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۵/۰۶/۱۳؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۶/۲۰؛ تاریخ انتشار برخط: ۱۴۰۴/۰۶/۳۰
استناد: ستایش پور، محمد و درویشی، پگاه (۱۴۰۴). مقابله با دوپینگ ورزشکاران زن در رویه دیوان داوری ورزش و دیوان اروپایی حقوق بشر، *حقوق عمومی تطبیقی*، ۲ (۲)، ۳۱-۴۷. <http://www.doi.org/10.22091/cpl.2025.13594.1061>



مقدمه

دوپینگ^۱ در ورزش به آن دسته از عوامل یا روش‌هایی گفته می‌شود که توسط آژانس جهانی مبارزه با دوپینگ^۲ ممنوع شده‌اند و در فهرست مواد غیرمجاز قرار دارد (Charlotte, et. al, 2003: 572).^۳ تحقیقات علمی گویای تأثیر مضر عوامل دوپینگ بر سلامت ورزشکاران به‌خصوص ورزشکاران زن با توجه به فیزیک و پیکربندی خاص بدن آنان است (Vauhkonen et. al, 2023: 10 and 13). امروزه، تنها شرکت در مسابقات ورزشی رده‌بالای جهانی ارضانکننده عده‌ای از ورزشکاران برای شهرت و ترقی در سریع‌ترین زمان ممکن نیست، بنابراین به‌منظور کسب نتایج و بهبود رکوردهای جهانی خود و به‌تبع آن، افزایش درآمد و شهرت اجتماعی، تحریک به استفاده از این قبیل مواد غیرقانونی شده‌اند. به همین دلیل، جنبش جهانی ضد دوپینگ به دلایل مشابه و برای کمک به تعیین مرز بین آشکال ممنوع و مجاز افزایش عملکرد ورزشکاران شکل گرفته است و در همین راستا، آژانس جهانی مبارزه با دوپینگ بایستی در این چارچوب عمل کند که کدام مواد و روش‌ها بر اساس تأثیر آن‌ها بر سلامت، عملکرد یا نقض روح ورزش غیرقانونی تلقی می‌شوند (Petroczi and Boardley, 2022: 2). پزشکان و سازمان‌های ورزشی به‌طور یکسان، به اتفاق آراء، به‌طور مداوم سعی کرده‌اند تا با استفاده از عوامل دوپینگ توسط ورزشکاران و سایر شهروندان به مقابله با آن بپردازند (Charlotte, et. al, 2003: 571 and 572). پیشرفت در مطالعات استفاده از داروهای تقویت‌کننده در بدن زنان ورزشکار به مرور زمان با علاقه فزاینده محققان به مطالعات بدن و جنسیت رخ داده است (Andersson and Johansson, 2021: 323).

با توجه به عوارض زیاد هورمونی که دوپینگ بر بدن ورزشکاران زن دارد و سلامتی و توان بارداری و حتی گاهی حیات آنان را متأثر می‌سازد،^۴ نوشتار پیش‌رو، درصدد پاسخ دادن به این سؤال اصلی است که رویه دیوان داوری ورزش و دیوان اروپایی حقوق بشر در مقابله با دوپینگ ورزشکاران زن چگونه ارزیابی می‌شود؟ فرضیه نویسندگان سطور حاضر این است که دیوان داوری ورزش و دیوان اروپایی حقوق بشر به‌رغم تلاش‌هایی که داشته‌اند و موجب توسعه و قوام حقوق ورزشی و حقوق بشر در این حوزه شده‌اند، اما نتوانسته‌اند آن‌گونه که باید و شاید به مقابله با دوپینگ بپردازند. روش پژوهش در نوشتار پیش‌رو، تطبیقی است و روش گردآوری اطلاعات

1. Doping

2. World Anti-Doping Agency (WADA).

3. See <https://www.wada-ama.org/en>.

4. See Vauhkonen, Paula Katriina; Laajala, Teemu Daniel; Lindroos, Katarina Mercedes & Mäyränpää (2023). "Female Doping: Observations from a Data Lake Study in the Hospital District of Helsinki and Uusimaa", Finland. BMC Women's Health vol. 23, no. 242, pp. 1-13.

کتابخانه‌ای و به صورت استفاده از اسناد، کتاب‌ها، مقالات معتبر و تارنماهای مرتبط با موضوع است که این اطلاعات از طریق فیش برداری جمع‌آوری می‌شوند.

نوشتار پیش‌رو، نخست می‌کوشد تا به بایستگی مقابله با دوپینگ در نظام بین‌المللی حقوق بشر بپردازد. چه، اینکه دانستن و روشن شدن بایستگی مقابله با دوپینگ در نظام بین‌المللی حقوق بشر، بسیار حائز اهمیت است و اساساً نقطه آغاز است. قسمت‌های دوم و سوم که به لحاظ منطقی، مستلزم ایضاح و پاسخ مثبت به مسئله مطروح در قسمت اول است، نخست به مقابله با دوپینگ ورزشکاران زن در آراء دیوان داوری ورزش می‌پردازد و سپس به مقابله با دوپینگ ورزشکاران زن در آراء دیوان اروپایی حقوق بشر نظر می‌دوزد. از این‌رو، قسمت اول، به بایستگی مقابله با دوپینگ در نظام بین‌المللی حقوق بشر اختصاص می‌یابد. قسمت دوم، به مقابله با دوپینگ ورزشکاران زن در آراء دیوان داوری ورزش مشغول می‌شود و قسمت سوم به مقابله با دوپینگ ورزشکاران زن در آراء دیوان داوری ورزش می‌پردازد.

۱. بایستگی مقابله با دوپینگ در نظام بین‌المللی حقوق بشر

امروزه، ورزش تبدیل به یک صنعت، یک تجارت و غرور سیاسی و ملی شده است و این‌ها می‌توانند تبدیل به عاملی برای شکستن هر قانونی برای پیروزی شوند (Thevis, et. al. 2022: 7 and 22) و این امر عاملی حائز اهمیت است که گاهی، برخی از ورزشکاران را به نقض ارزش‌های اخلاقی و اقدام به دوپینگ سوق داده است (Tayade, et. al. 2013: 83). این به آن جهت است که بسیاری از تصمیم‌ها و برنامه‌ریزی‌های آن‌ها در راستای رسیدن به مدال و جایگاه‌ها است. تمرین‌های سنگین و طولانی مدت، شرایط سختی را برای آن‌ها به وجود می‌آورد و این شرایط، گاهی، بر روان ایشان اثر می‌نهد. در این باره، به دلیل تفاوت‌های فیزیولوژیکی که بدن زنان با بدن مردان دارد، شرایط ورزشکاران زن بسی متفاوت است.^۱

اولین تعریف رسمی از دوپینگ در سال ۱۹۶۳ توسط شورای اروپا^۲ ارائه شده است. مطابق با این تعریف، دوپینگ بیانگر استفاده از مواد یا واسطه‌های فیزیولوژیکی است که به طور معمول، در بدن انسان وجود ندارند و به عنوان یک کمک خارجی برای افزایش عملکرد ورزشکاران در طول یک دوره رقابت است. همچنین مطابق با تعریف کمیته بین‌المللی المپیک،^۳ دوپینگ به هر ماده یا فرایندی گفته می‌شود که بتواند به طور مصنوعی ظرفیت کاری را افزایش دهد و اخلاق ورزشی و سلامت جسمی یا روحی ورزشکاران را کنترل کند. برای اینکه یک ماده یا روشی به عنوان دوپینگ طبقه‌بندی شود باید دست‌کم، دربردارنده دو مورد از این سه موارد باشد: برای بهبود

1. <https://B2n.ir/tx3407>

2. Council of Europe

3. International Olympic Committee

عملکرد ورزشی به کار گرفته شود، خطری برای سلامت جسمی ورزشکاران ایجاد کند و روح ورزش را زیر پا بگذارد (Vlad, 2018: 530).

برخی از رشته‌های ورزشی به دلیل بهره‌مندی از منابع مالی و فشار برای کسب نتایج بهتر از محدودیت‌های انسانی و قانونی فراتر رفته‌اند و بیشترین استفاده از دوپینگ را به خود اختصاص داده‌اند (Rodriguez, 2018: 1272 and 1275). ورزشکارانی که در ورزش‌های قدرتی و سرعتی فعالیت دارند، بیشترین تمایل را به استفاده از دوپینگ داشته‌اند و در مقابل، ورزشکاران ورزش‌هایی که به مهارت‌های حرکتی بالا نیاز دارند تمایل کمتری به استفاده از دوپینگ داشته‌اند. میزان استفاده از دوپینگ در بین بدن‌سازان ۶۵ درصد و کمترین آن در بین فوتبالیست‌ها است (Ozdmire, 2005: 248 and 249). در مقابل، تلاش برخی از فدراسیون‌ها در مقابله با دوپینگ ستودنی است. در این راستا، فدراسیون بین‌المللی دوومیدانی اولین فدراسیون بین‌المللی است که دوپینگ را در مسابقات ورزشی ممنوع کرده است (Ljungqvist, 2017: 1 and 3).

۲. مقابله با دوپینگ ورزشکاران زن در آراء دیوان داوری ورزش

دیوان داوری ورزش،^۱ یک نهاد بین‌المللی است که از سال ۱۹۸۴ میلادی، برای حل و فصل اختلافات ناشی از ورزش از طریق داوری و میانجی‌گری، در شهر لوزان^۲ سوئیس تأسیس شده است. این اختلافات ورزشی، بیشتر در حوزه محرومیت‌های ورزشکاران و تصمیم‌های انضباطی سازمان‌های ورزشی است که به‌طور مستقیم در حوزه حقوق ورزش قرار دارد و شامل قواعد حاکم بر ورزش‌ها، سازمان باشگاه‌ها، برقراری انضباط در قلمرو هر رشته ورزشی از جهت وادار ساختن ورزشکاران و دست‌اندرکاران به اطاعت از تصمیمات و رعایت حدود و ثغور فعالیت‌های ورزشی و رعایت شالوده اصول اخلاقی است (بیگلری، ۱۳۸۸: ۹).

دیوان داوری ورزش، نمونه بارز یک داوری سازمان‌یافته است که صلاحیت رسیدگی و حل و فصل اختلاف را به موجب توافق طرفین دارد.^۳ آراء دیوان داوری ورزش نسبت به طرفین، اثر نسبی دارد و برای طرفین دعوا که صلاحیت این دیوان را به‌طور اختصاصی به‌عنوان مرجع حل اختلافات خود تعیین کرده‌اند، الزام‌آور است. به‌علاوه، از دیگر آثار رأی داوری نسبت به طرفین، اعتبار امر مختومه است. این به آن معنا است که نمی‌توان در خصوص همان دعوا و پس از طی مراحل بدوی، تجدیدنظر و فرجام‌خواهی، با همان جهت، موضوع و اصحاب دعوا اقامه دعوا شود. عملکرد دیوان داوری ورزش نه تنها تفسیر مقررات فدراسیون‌های ورزشی، بلکه انتخاب بهترین الگوها برای دستیابی به بهترین روش عمل بر همه فدراسیون‌های ورزشی است (Foster, 2012: 421).

1. Court of Arbitration for Sport (CAS).

2. Lausanne

3. www.karandishdata.ir

در این خصوص، پرونده «اولگا زایتسوا»^۱ در برابر کمیته بین‌المللی المپیک در دیوان داوری ورزش، قابل تأمل است.^۲ خانم «اولگا زایتسوا» ورزشکار دوومیدانی کار اهل روسیه است که در بازی‌های المپیک زمستانی ۲۰۱۴ سوچی،^۳ در ۶ مسابقه شرکت کرد و در نهایت موفق به کسب یک مدال نقره در بخش دو ۴×۶ متر بانوان شد. در سال ۲۰۱۵ میلادی، طی یک برنامه تلویزیونی اتهاماتی در مورد وجود یک طرح پیچیده دوپینگ، قبل و حین و پس از بازی‌های سوچی مطرح گردید که منجر به تحقیقاتی گسترده در وزارت ورزش روسیه شد. هدف از این تحقیقات، موارد زیر بود: نخست اینکه آیا در جریان بازی‌های سوچی دست‌کاری در فرایند کنترل دوپینگ صورت گرفته است؟ دیگر اینکه شناسایی شیوه‌های عمل و کسانی که در چنین دستواری‌هایی دخیل هستند و در آخر، تشخیص اینکه آیا این شیوه عمل در خارج از دوره بازی‌های سوچی در آزمایشگاه مسکو نیز اتفاق افتاده است یا خیر؟ طی اقدامات انضباطی رسمی که در این خصوص علیه تعدادی از ورزشکاران روس از جمله خانم «اولگا زایتسوا» آغاز شد، کمیسیون انضباطی مدعی شد که این ورزشکاران، آگاهانه و با پنهان‌کاری سازماندهی شده توسط دولت روسیه در مسابقات سوچی حاضر شده و مرتکب نقض قوانین ضد دوپینگ شده‌اند؛ چه اینکه برای اثبات قصور در انجام دوپینگ، ورزشکار باید آگاهانه و با انجام یک یا چند عمل ممنوعه در مسابقات شرکت کرده که در این صورت مجازات سنگینی برای ورزشکار در پی خواهد داشت.

هرچند که تشخیص میان عمدی و آگاهانه یا مصرف به صورت اشتباهی و ناآگاهانه مواد نیروزا در مورد هیچ ورزشکاری به طور قطع ممکن نیست. پرونده ورزشکار «اولگا زایتسوا»، در نهایت، به دیوان داوری ورزش ارجاع داده شد. دیوان با مرور شواهد از جمله نمونه ادرار، حضور در لیست کوکتل دوشس (نوعی ماده نیروزا)، بسته شدن محدود و عمدی بطری‌های نمونه و تعویض نمونه‌ها، منجر به تصمیم در مورد مسئولیت این ورزشکار شد و اعلام داشت که ورزشکار، مرتکب استفاده از ماده ممنوعه شده و با اقدامات سازماندهی شده، جایگزینی نمونه در بازه زمانی مسابقات صورت گرفته است. به علاوه، وجود شخص سوم در این پرونده که ورزشکاران را از لحاظ فیزیکی و روانی برای ارتکاب، تشویق، کمک و سرپوش گذاشتن بر مصرف مواد ممنوعه می‌کرده، اثبات شده است. لازم به ذکر است که اگر اشخاص حقیقی (مانند مربی، پزشک، مدیر تیم) یا اشخاص حقوقی (همچون فدراسیون و باشگاه ورزشی) در دوپینگ ورزشکار نقش داشته باشند، به میزان علت و مسبب بودن، مسئولیت دارند و برای آن‌ها جریمه و مجازات در نظر گرفته می‌شود.

1. Olga Zaytseva (in Russian: Ольга Алексеевна Зайцева).

2. CAS 2017/A/54444 olga zaytseva v. international Olympic Committee (IOC).

3. Sochi (in Russian: Сочи).

طبق ماده ۸/۱/۱ قوانین ضد دوپینگ، «در ورزش‌های انفرادی به‌طور خودکار منجر به رد صلاحیت نتایج ورزشکار در مسابقه مورد نظر و سایر عواقب از جمله ضبط هر مدال، امتیاز و جایزه می‌شود»؛ بنابراین دیوان دآوری ورزش حکم کرده است که نتایج کسب شده توسط ورزشکار در مسابقات دوومیدانی ۷×۵ کیلومتر زنان، ۱۰ کیلومتر تعقیبی زنان، ۱۵ کیلومتر انفرادی زنان، ۱۲×۵ کیلومتر شروع دسته‌جمعی زنان و مسابقات دوی ۶×۴ کیلومتر زنان با تمام نتایج کسب شده حذف شدند و اعلام شد که حضور ورزشکار برای شرکت در مسابقات بعدی المپیک زمستانی (پیونگ چانگ) معتبر نیست. علاوه بر این، در بند ۹/۱ ماده ۳ قوانین ضد دوپینگ آمده است که «در ورزش‌هایی که تیمی نیستند اما جوایز به تیم‌ها داده می‌شوند، اگر یک یا چند نفر از اعضای تیم در طول دوره بازی‌ها، قوانین ضد دوپینگ را نقض کرده باشند ممکن است تیم مشمول محرومیت یا سایر اقدامات انضباطی شود». این مورد در پرونده مذکور نیز محقق شده است. از این رو، با رأی دیوان دآوری ورزش، روسیه به مدت ۲ سال در تمامی مسابقات جهانی حق استفاده از نام، پرچم و سرود خود را از دست داد و حضور در المپیک تابستانی توکیو و المپیک زمستانی پکن و همچنین از میزبانی رقابت‌های مهم ورزشی در ۲ سال محروم شد.

پرونده «سوتلانا کاراماشوا» در برابر اتحادیه بین‌المللی فدراسیون‌های دوومیدانی و فدراسیون دوومیدانی روسیه^۱ در دیوان دآوری ورزش نیز در این خصوص قابل تأمل است. خانم «سوتلانا کاراماشوا» یک ورزشکار دوومیدانی کار اهل روسیه و متولد ۲۴ مه ۱۹۸۸ است. این ورزشکار زن، در مسابقات بین‌المللی اتحادیه بین‌المللی فدراسیون‌های دوومیدانی^۲ از جمله مسابقات دوومیدانی ۱۵۰۰ متر در مسابقات قهرمانی داخل سالن جهانی در سال ۲۰۱۴ شرکت کرد و در سال ۲۰۱۸ به دلیل دوپینگ محروم شد. در این پرونده، پس از ارائه خلاصه‌ای از حقایق و ادعاهای مربوطه، بر اساس مطالبات کتبی طرفین، اظهارات و شواهد ارائه شده در طول جریان رسیدگی به پرونده این ورزشکار آمده که از جمله آن‌ها می‌توان به «دوپینگ خون» اشاره کرد که با استفاده از تکنیک‌ها یا مواد خاص و به منظور افزایش توده گلبول‌های قرمز خون به بدن اجازه می‌دهد تا اکسیژن بیشتری به ماهیچه‌ها منتقل کند و در نتیجه، استقامت و عملکرد را افزایش دهد.

تزریق اریثروپویتین^۳ انسانی نو ترکیب برای شروع اریثروپویزیس^۴ تحریک گلبول‌های قرمز خون و تزریق حامل‌های اکسیژن مصنوعی برای افزایش هموگلوبین بسیار بالاتر از سطح طبیعی خون از روش‌هایی هستند که

1. Arbitration CAS 2018/A/5520 Svetlana Karamasheva v. International Association of Athletics Federations (IAAF) & All Russia Athletic Federation (ARAF), Award of 24 January 2019.

2. International Association of Athletics Federations (IAAF).

3. Erythropoietin.

4. Erythropoiesis.

به‌طور گسترده برای دوپینگ خون استفاده می‌شوند. یافتن هرگونه نقض قوانین ضد دوپینگ^۱ برای استفاده از یک ماده ممنوعه یا یک روش ممنوعه، نیازی به اثبات عمد، تقصیر، سهل‌انگاری یا استفاده آگاهانه از جانب ورزشکار ندارد. موفقیت یا شکست در استفاده یا تلاش برای استفاده از یک ماده ممنوعه یا روش ممنوعه مهم نیست.

مطابق با مقرر ۳۲/۲ از قوانین اتحادیه بین‌المللی فدراسیون‌های دوومیدانی ۲۰۱۲ ممکن است: «نقض قوانین ضد دوپینگ با هر وسیله قابل اعتمادی، از جمله اما نه محدود به پذیرش، شواهد شخص ثالث، اظهارات شاهدان، گزارش کارشناسان، شواهد مستند و نتیجه‌گیری‌ها اثبات شود». پس از بررسی نمونه‌های صورت گرفته، سرانجام هیئت بررسی در دیوان داوری ورزش به این نتیجه می‌رسد که ورزشکار ADRV متعددی را در نقض مقرر ۳۲/۲ از قوانین اتحادیه بین‌المللی فدراسیون‌های دوومیدانی در سال ۲۰۱۲ انجام داده است که به‌طور خاص در نمونه شماره ۱ مقدار هموگلوبین بالا را با یک درصد RET پایین ترکیب می‌کند و به این ترتیب، دیوان داوری ورزش حکم کرده است که درخواست تجدیدنظر که توسط ورزشکار «سوتلانا کاراماشوا» در ۷ ژانویه ۲۰۱۸ علیه تصمیم صادر شده در ۲۰ دسامبر ۲۰۱۷ توسط دادگاه بدوی صادر شده بود، رد می‌شود و دیوان بر تصمیم بدوی خود مبنی بر استفاده ورزشکار از دوپینگ خون، به‌طور کامل تأیید می‌شود.

حکم ۲ اکتبر ۲۰۱۸ دیوان در پرونده «کلودیا پکشتاین»،^۲ در این باره، شایسته توجه است. «کلودیا پکشتاین» ورزشکار زن رشته اسکیت سرعتی اهل کشور آلمان است. وی در بین سال‌های ۱۹۹۲ تا ۲۰۰۶ میلادی در مسابقات بازی‌های المپیک زمستانی در مجموع، ۹ مدال شامل ۵ مدال طلا، ۲ نقره و ۲ برنز را کسب کرد و از این حیث یکی از موفق‌ترین ورزشکاران المپیک آلمان محسوب می‌شود. ورزشکار یاد شده، در سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۹، قریب به ۹۰ بار مورد آزمایش دوپینگ قرار گرفت و در سال ۲۰۰۹ کمیسیون انضباطی اتحادیه بین‌المللی اسکیت^۳ به دلیل دوپینگ، او را به مدت دو سال از فعالیت‌های ورزشی محروم کرد و در سال ۲۰۱۱ مجدداً به عرصه رقابت‌های جهانی بازگشت. متقاضی، ضمن طرح دعوی در مراجع داخلی آلمان، ادعا کرد که دیوان داوری ورزش یک دادگاه مستقل و بی‌طرف نیست و بیشتر به نقض در سیستم تعیین داوران اعتراض داشت. متقاضی ادعا کرد که حق او برای محاکمه عادلانه تضمین شده توسط ماده ۶ کنوانسیون، به‌عنوان یکی از منابع اصلی حقوق بین‌الملل که جامعه قاعده حقوق بین‌الملل عرفی نیز به خود پوشیده،^۴ نقض شده است.

1. Anti-Doping Rule Violations (ADRV)

2. Rozsudek ze dne 2. října 2018 ve věcech č. – 40575/10 - 67474/10 Mutu a Pechstein proti Švýcarsku

3. International Skating Union (ISU)

۴. در این باره بنگرید به کرمی، موسی و زندی، ریحانه (۱۴۰۳)، «کاوشی در پذیرش و التزام به معاهدات در نظام‌های حقوقی دانمارک، برزیل، استرالیا و ژلاند نو»، حقوق عمومی تطبیقی، ص ۷۵.

دادگاه مدنی آلمان در مورد ادعای نقض ماده ۶ کنوانسیون به دلیل عدم استقلال و بی طرفی اظهار داشت که هیچ گونه محدودیتی نباید با ماهیت حق دسترسی افراد به دادگاه تداخل داشته باشد و این حق به معنای امکان مراجعه به دادگاه کلاسیک در ساختار دادگاه های داورى برای تصمیم گیری در مورد اختلافات خاص بین افراد دانسته نمی شود. همچنین دادگاه به بیان تفاوت ها در مورد داورى اختیاری و اجباری مبنی بر اینکه در داورى اختیاری طرفین دعوا، داوطلبانه از برخی حقوق خود، مطابق با ماده ۶ کنوانسیون چشم پوشی می کنند و آن مشروط بر این است که چنین کاری را به شیوه ای آزاد، قانونی و بدون ابهام انجام دهند و داورى اجباری نیز طبق قانون اجباری است و دیوان داورى باید تضمین های مندرج در بند ۱ ماده ۶ کنوانسیون را اعمال کند. سپس دادگاه بررسی کرد که آیا متقاضی از حقوق خود که توسط ماده ۶ کنوانسیون تضمین شده به شیوه ای آزاد، قانونی و بدون ابهام چشم پوشی کرده است یا خیر؟ از آنجایی که داورى قبل از دیوان داورى ورزش برای متقاضی اجباری بود، باید تمام شرایط حق دادرسی عادلانه را که توسط ماده ۶ کنوانسیون بر وی تحمیل شده است را برآورده می کرد. دادگاه آلمان همچنین اصول ناشی از رویه قضایی خود را تکرار کرد. اصطلاح «دادگاهی که توسط قانون تأسیس شده است»، به این معناست که وجود و ترکیب دادگاه باید مبنای قانونی داشته باشد. «دادگاه» با نقش قضایی خود یعنی جایی که وظیفه آن تصمیم گیری بر اساس هنجارهای قانونی، با اختیارات کامل بررسی و پس از رسیدگی سازمان یافته، همه مسائل مربوط به صلاحیت آن است، شناخته می شود. هنگام تأیید «استقلال» دادگاه، به ویژه باید به روش تأسیس و طول مدت مأموریت اعضای آن، محافظت در برابر فشارهای خارجی و اینکه آیا ظاهر استقلال را دارد یا خیر، در نظر گرفت.

بی طرفی معمولاً به عنوان فقدان تعصب تعریف می شود و باید از طریق یک رویه ذهنی، با توجه به اعتقادات و اقدامات شخصی قاضی و همچنین با یک رویه عینی ارزیابی شود، در مواردی که لازم است بررسی شود که آیا دادگاه، به ویژه با ترکیب خود، تضمین های کافی را در این باره ارائه کرده است یا خیر. دادگاه مدنی آلمان، بنابر موضوع مورد بحث، اظهار داشته است که اگرچه دیوان داورى ورزش توسط یک نهاد حقوق خصوصی تأسیس شده است، اما با تعریف دادگاه در مفهوم ماده ۶ کنوانسیون مطابقت دارد. از این رو استنباط شده است دادگاه مذکور، صلاحیت رسیدگی به دعوای مطرح شده را دارد و تصمیم آن می تواند قضایی تلقی شود. ورزشکاران می توانند احکام دیوان داورى ورزش را در مقابل دادگاه عالی سوئیس به چالش بکشند. همچنین دادگاه در بررسی های خود، وابستگی مالی دیوان داورى ورزش به کمیته بین المللی المپیک^۱ را مشکل ساز یا قابل اعتراض ندانست، زیرا خود دولت ها نیز دادگاه های خود را به روشی مشابه تأمین مالی می کنند. دادگاه هنگام ارزیابی

1. International Olympic Committee (IOC)

سیستم نامزدی داوران دیوان داورى ورزش، این واقعیت را در نظر گرفت که هیئت داورى متشکل از سه داور بود که توسط طرفین رسیدگی از فهرستی که شامل بیش از ۳۰۰ داور در آن زمان بود، انتخاب شده بودند. این فهرست توسط دیوان داورى ورزش که متشکل از ۲۰ نماینده، چهار نماینده از فدراسیون‌های بین‌المللی ورزشی، انجمن کمیته‌های ملی المپیک،^۱ کمیته بین‌المللی المپیک، ورزشکاران و کارشناسان مستقل است، تعیین می‌شود. دادگاه اذعان کرد که فدراسیون‌های ورزشی بین‌المللی، انجمن کمیته‌های ملی المپیک و کمیته بین‌المللی المپیک، تأثیر قابل توجهی در شکل فهرست داوران دیوان داورى ورزش دارند؛ اما در مورد ادعای نقض ماده ۶ کنوانسیون به دلیل رسیدگی غیرعلنی به موضوع که شاکی مدعی شد در هیچ مرحله‌ای از دادرسی به او اجازه دادرسی عمومی داده نشد، دیوان داورى ورزش اصول ناشی از این جنبه از حق دادرسی عادلانه را از رویه قضایی خود یادآور شد. علنی بودن دادرسی در واقع یکی از اصول اساسی مندرج در بند ۱ ماده ۶ کنوانسیون است، اما دادگاه‌ها ممکن است با در نظر گرفتن ویژگی‌های پرونده مورد بحث که این ماده اجازه می‌دهد از آن عدول کنند. به‌علاوه، برگزاری جلسات دادرسی، به‌ویژه در مواردی که موضوع مورد بحث، سؤالات اعتباری یا اختلافی در مورد جنبه‌های واقعی را مطرح نمی‌کند و روشن شدن آن مستلزم رسیدگی شفاهی است، ضروری نیست. سپس دادگاه‌ها می‌توانند به‌طور عادلانه بر اساس اظهارات کتبی طرفین و سایر اسناد تصمیم بگیرند. بنابراین، نقض ماده ۶ (۱) در رابطه با روند رسیدگی در دیوان داورى ورزش وجود داشت. از این‌رو، استقلال دیوان با چالشی جدی مواجه شد؛ زیرا هر چه که استانداردهای دیوان داورى ورزش به معیارهای استقلال و بی‌طرفی اعمال شده در رسیدگی‌های قضایی نزدیک باشد، رویه قضایی ناشی از آن را بیشتر می‌توان مطابق با مقررات ورزشی دانست. بررسی‌ها در این پرونده می‌تواند در آینده منجر به اصلاحات اساسی جهت تضمین استقلال و بی‌طرفی هر چه بیشتر در دیوان داورى ورزش قلمداد شود.

۳. مقابله با دوپینگ ورزشکاران زن در آراء دیوان اروپایی حقوق بشر

دیوان اروپایی حقوق بشر در سال ۱۹۵۹ به ابتکار شورای اروپا و در کنار کمیسیون اروپایی حقوق بشر^۲ تأسیس شد تا طی یک رسیدگی دو مرحله‌ای نقش نظارت بر اجرای کنوانسیون اروپایی حقوق بشر را ایفا نماید. با اصلاح کنوانسیون با پروتکل شماره ۱۱ در سال ۱۹۹۸ میلادی، دیوان اروپایی حقوق بشر عملکرد خود را بر مبنای دائمی استوار ساخت تا مطابق با ماده ۱۹ کنوانسیون اروپایی حقوق بشر گام برداشته باشد. این دیوان در بدو تأسیس، کوشش کرده است تا حقوق مطرح شده در معاهده اروپایی حقوق بشر را گسترش دهد. به‌طور کلی دیوان اروپایی

1. Association of National Olympic committees. (ANOC).

2. The European Commission of Human Rights.

حقوق بشر دارای دو نوع صلاحیت است؛ صلاحیت ترافعی و صلاحیت مشورتی. به موجب ماده ۴۷ کنوانسیون اروپایی حقوق بشر، می‌تواند به درخواست کمیته وزرا، درباره مسائل حقوقی مربوط به تفسیر کنوانسیون، نظرات مشورتی صادر کند. در ارائه نظر مشورتی دیوان ملزم است که استدلال کند و قضات می‌توانند نظریات مستقل خود را در صورت عدم موافقت با نظر دیوان ارائه دهند. از آنجا که نظریات مشورتی دیوان نمی‌تواند به محتوا یا حوزه حقوق ماهوی کنوانسیون بپردازد، این مقرر به بسیار محدود است (زمانی و دیگران، ۱۳۸۶: ۵۹).

هر کشور عضو بر اساس ماده ۳۳ کنوانسیون اروپایی حقوق بشر، می‌تواند در صورت نقض کنوانسیون گفته‌شده یا پروتکل‌های ضمیمه توسط عضو دیگر به دادگاه شکایت کند. به موجب ماده ۳۴ این کنوانسیون، دیوان می‌تواند به تقاضای هر شخص، سازمان غیردولتی یا گروهی از افراد که مدعی قربانی نقض حقوق مندرج در کنوانسیون و پروتکل‌های منضم به آن هستند، رسیدگی کند. برای قابل‌پذیرش بودن دعاوی طبق ماده ۳۵ کنوانسیون شرایطی تعیین شده که از این قرار است؛ ناشناس نبودن درخواست تقدیمی، تفکیک ماهیتی موضوع به نسبت موضوعی که قبل‌تر توسط دادگاه بررسی شده و حاوی اطلاعات جدیدی نیست، عدم مغایرت درخواست با مفاد کنوانسیون یا پروتکل‌های الحاقی آن و وجود ضرر و زیان قابل ملاحظه در خصوص متقاضی. حق بر حریم خصوصی و حفظ اطلاعات فردی و خانوادگی، یکی از اصول و آزادی‌های بنیادینی است که همواره در اسناد بین‌المللی متعدد به رسمیت شناخته شده و به دلیل اهمیت غیرقابل کتمان این حق، وارد قوانین داخلی غالب کشورها نیز شده است (رحیم‌خویی و رستم‌زاده، ۱۳۹۶: ۲۶۴). در تعریف این حق باید گفت که «حریم خصوصی قلمرویی از زندگی هر فرد است که آن فرد، نوعاً و عرفاً یا با اعلان قبلی، انتظار دارد دیگران بدون رضایت وی به اطلاعات راجع به آن قلمرو دسترسی نداشته باشند یا به آن قلمرو وارد نشوند یا نگاه یا نظارت نکنند یا به هر صورت، دیگری وی را در آن قلمرو مورد تعرض قرار ندهد (انصاری، ۱۳۹۰: ۳۸).

موضع دیوان اروپایی حقوق بشر با توجه به پرونده‌های ورزشی مطروحه ناشی از دوپینگ ورزشکاران زن گویای آن است که دیوان ضمن پذیرش خطرات ناشی از دوپینگ برای سلامت ورزشکاران، هدف از مقررات ضد دوپینگ را حفظ تندرستی آنان می‌داند و تأثیر پیامدهای دوپینگ بر ورزش حرفه‌ای و به‌طور خاص، زنان را بسیار مهم می‌داند و از متخصصان ورزشی به‌عنوان الگویی برای جوانان یاد می‌کند (حمزوی آزاد و ستایش‌پور، ۱۳۹۹: ۱۶۳). در این باره، پرونده فدراسیون ملی انجمن‌های ورزشکاران و اتحادیه‌ها و دیگران علیه فرانسه در دیوان اروپایی حقوق بشر^۱ شایسته توجه است.

1. Case of National Federation of Sportspersons' Associations and Unions (FNASS) and Others v. France (Applications nos. [48151/11](#) and [77769/13](#)).

«جنی لونگو» یک دوچرخه‌سوار فرانسوی متولد ۱۹۵۸ میلادی است که دارای رکوردهای جهانی متعددی است. او اظهار داشت که در طول دوران حرفه‌ای خود بیش از ۲۰۰ آزمایش ضد دوپینگ انجام داده است. در تاریخ ۱۸ مارس ۲۰۰۸ تا سال ۲۰۱۳، بارها نام ورزشکار به‌عنوان یکی از ورزشکاران حاضر در گروه آزمایش تعیین شد و تحت آزمایش فردی قرار گرفت. در این فواصل زمانی، ورزشکار گفته شده، درخواستی را برای بررسی قضایی ارائه و استدلال کرد که قوانین مربوط به محل استقرار او توسط دولت و در حین انجام این قبیل آزمایش‌های ضد دوپینگ مغایر با ماده ۸ کنوانسیون اروپایی حقوق بشر^۱ و اصل ۳۴ قانون اساسی، مواد ۲ و ۴ اعلامیه حقوق بشر و شهروند (آزادی رفت‌وآمد، احترام به زندگی خصوصی و مصونیت خانه) است و شکایت کرد که چندین سال مشمول این موضوع شده است. دیوان اروپایی حقوق بشر در رویه خود دامنه تعهدات ماده ۸ کنوانسیون مذکور را که عموماً چهره‌ای سلبی دارد گسترش داده و تعهدات ایجابی را نیز از این ماده برداشت کرده و توانسته است در رویه خود ثابت کند (رحیم‌خویی و رستم‌زاده، ۱۳۹۶: ۲۶۳ و ۲۸۰)؛ زیرا که اصل احترام، تعهدی ایجابی و مبتنی بر فعل است نه ترک فعل (ECtHR, Case of Frisancho Perea v. Slovakia, 2015: 55).

از نظر ورزشکار، این دخالت مطابق با قانون نبوده است و زندگی شخصی و خانوادگی او را با اخلاف مواجه کرده است. از نظر ورزشکار، الزام‌های محل آزمایش‌ها، هیچ هدف بهداشتی عمومی را دنبال نمی‌کند؛ چراکه از سلامت ورزشکاران محافظت نکرده و آن‌ها را در معرض اضطراب دائمی قرار می‌دهد که برای سلامت جسمی و روانی آن‌ها بسیار مضر بوده است. به‌علاوه اینکه انجام آزمایش‌ها، هر ۳ یا ۴ روز یک‌بار از او خواسته شده بود که باعث می‌شد تا به رگ‌ها و قدرت بازوی وی آسیب رسیده و منجر به خستگی زیاد شود که در مواقعی منجر به خطرات زیادی برای ورزشکاران می‌شود. ورزشکار همچنین مدعی تبعیض جنسیتی علیه خود شد و این در حالی است که او مسابقات زیادی را به نمایندگی کشورش فرانسه با موفقیت پشت سر گذاشته است. همچنین اظهار داشت که وی تنها ورزشکاری است که از سال ۲۰۰۸ به‌طور مداوم در گروه آزمایش قرار گرفته است. همچنین بیان کرد که رد درخواست او برای حذف از گروه نامتناسب بوده است؛ زیرا مدعی بود که او هرگز تخلفی از نظم عمومی انجام نداده است. او معتقد بود که مردم باید از اسامی ورزشکاران حاضر در گروه، رشته مربوطه، دلایل گنجاندن، نمونه‌های گرفته شده و مدت‌زمان مطلع شوند. به عقیده او، این تنها ابزار برای تأیید رعایت مقررات

۱. حق احترام به زندگی خصوصی و خانوادگی: ۱. هر کس از حق احترام به زندگی خصوصی و خانوادگی، خانه و مراسلاتش برخوردار می‌باشد؛ ۲. در اجرای این حق نمی‌بایست هیچ مداخله‌ای توسط مقامی دولتی صورت گیرد، به استثنای آنچه که مطابق با قانون است و در یک جامعه مردم‌سالار، به دلایل امنیت ملی، امنیت عمومی یا رفاه اقتصادی کشورف به منظور جلوگیری از بی‌نظمی یا ارتکاب جرم، به منظور حفاظت از بهداشت و اخلاقیات، یا به منظور حفاظت از حقوق و آزادی‌های دیگران، ضروری می‌باشد.

برابری و انصاف برای هر ورزش و هر دسته از ورزشکاران است. همچنین ورزشکار از این واقعیت متأسف بود که نتوانسته است به نتایج تجزیه و تحلیل‌ها دست یابد و بنابراین استنباط کرد که به عمد، او را در حالت اضطراب قرار می‌دادند.

در این پرونده، شرایط محل نگهداری، ورزشکاران را موظف می‌کند تا با استفاده از نظام مدیریت ضد دوپینگ، جزئیات مربوط به سه ماه بعد را شامل برنامه روزانه خود (از جمله تعطیلات آخر هفته) به منظور در دسترس بودن ورزشکار ارائه دهند. همچنین ورزشکاران حاضر در گروه آزمایش موظفند در ۷ روز هفته اطلاعات دقیق و به روزی درباره مکان‌های سکونت و حرکات روزانه خود به یک مقام عمومی ارائه کنند. آن‌ها به مدت یک ساعت در روز مشمول یک الزام سختگیرانه در مورد محل نگهداری و در دسترس بودن آن‌ها هستند. عدم رعایت این تعهدات به عنوان عدم رعایت تعهد برای ارائه اطلاعات مورد نیاز تلقی می‌شود. با توجه به نگرانی‌های مربوط به سلامتی ورزشکار که دنیای ورزشکار به دنبال رفع آن است دیوان اروپایی حقوق بشر می‌پذیرد که الزامات محل نگهداری برای رسیدگی به مسائل مربوط به سلامت با توجه به ورزشکاران حرفه‌ای و تازه‌کار و با تمرکز ویژه بر زنان طراحی شده است. همچنین دیوان در مورد دومین هدف مورد استناد یعنی حفظ اخلاق خاطر نشان کرد که نیاز به مقابله با دوپینگ همیشه در دنیای ورزش به رسمیت شناخته شده است و در این رابطه به اسناد بین‌المللی اشاره می‌کند که بازی جوانمردانه و برابری فرصت‌ها را به عنوان اصلی بنیادین در مقابله با دوپینگ ذکر می‌کنند.

دیوان در این زمینه معتقد است که آنچه دولت به عنوان «اخلاقی» توصیف می‌کند، در زمینه تلاش برای رقابت برابر و معنادار در ورزش، با هدف مشروع حمایت از حقوق و آزادی‌های دیگران نیز مرتبط است. از این رو، دیوان اروپایی حقوق بشر مستحضر است که سازوکارهای تدریجی برنامه‌های ضد دوپینگ منجر به یک چارچوب در حقوق بین‌الملل شده است و اشاره به آخرین بازنگری این قواعد که در سال ۲۰۱۵ میلادی به تصویب رسید، نشانگر گرایش، تقویت و تشدید کنترل‌های دوپینگ است که در مورد ورزشکاران حاضر در گروه آزمایش اعمال می‌شود. همچنین دیوان خاطر نشان می‌کند که همکاری بین شورای اروپا و کمیته بین‌المللی ضد دوپینگ همچنان بر تلاش‌ها برای تضمین هماهنگی بیشتر اقدامات ضد دوپینگ در اروپا و فراتر از آن متمرکز است. بنابراین، دیوان، تأثیر تعهدات مربوط به محل نگهداری بر زندگی خصوصی متقاضیان را دست‌کم نمی‌گیرد. با این وجود، ملاحظات مربوط به منافع عمومی که آن‌ها را ضروری می‌سازد، اهمیت ویژه‌ای دارند و از نظر دیوان اروپایی حقوق بشر، محدودیت‌های حقوق متقاضیان را مطابق با ماده ۸ کنوانسیون توجیه می‌کنند. به علاوه، کاهش یا حذف تعهداتی که متقاضیان از آن شکایت دارند می‌تواند خطرات دوپینگ را برای سلامتی آن‌ها و کل

جامعه ورزشی افزایش دهد. از نظر دیوان مذکور، دولت خواننده تعادل عادلانه‌ای بین منافع مختلف در معرض خطر ایجاد کرده است و هیچ نقضی از ماده ۸ کنوانسیون صورت نگرفته است (Sloot, 2020: 7-10).

نتیجه‌گیری

امروزه ورزش به‌عنوان ابزاری مفید و کارآمد در فراهم آوردن سرگرمی، شکوفایی توانمندی‌های جسمی، بهبود کارایی ذهنی، تضمین سلامت جسم و روان، پیشگیری یا درمان انواع بیماری‌ها و درنهایت وسیله‌ای برای دیده شدن و شهرت می‌شود و همین مورد می‌تواند محرکی برای استفاده از مواد ممنوعه انرژی‌زا تحت عنوان «دوپینگ» شود که همین شوق به دیده شدن در زنان نمود بیشتری دارد. دوپینگ در دنیای امروزی واقعیتی تلخ و متأسفانه روزافزون است و این عمل تمایزی بین ورزشکاران مرد و زن نمی‌شناسد، ولی به جهت اختلالات هورمونی که ایجاد می‌کند زنان را بیشتر متأثر می‌سازد. در این زمینه، جامعه بین‌المللی سعی در کنترل استفاده از دوپینگ دارد که آسیب‌ها و خساراتی بس جدی به جسم ورزشکاران وارد می‌کند. دراین‌باره، کنوانسیون اروپایی حقوق بشر حائز اهمیت است؛ چه اینکه ذیل ماده ۸ آن کنوانسیون، «حق بر احترام به زندگی خصوصی و خانوادگی» افراد به رسمیت شناخته شده است که به موجب این حق، اشخاص حق دارند اختلافات خود را با دول متبوع خویش در خصوص نقض حقوق مندرج در کنوانسیون گفته شده، به دیوان اروپایی حقوق بشر ارجاع دهند. ازاین‌رو، ورزشکارانی که خود را مستحق حکم قبلی اعلام شده در دادگاه‌های داخلی دول متبوع خود یا نهادهای بین‌المللی دیگر نمی‌دانند، می‌توانند شکایت خود را به این دیوان برده و اقامه دعوا کنند.

نقش دیوان دآوری ورزش نیز به‌عنوان مهم‌ترین و عالی‌ترین مرجع حل اختلافات ورزشی حائز اهمیت است که با بررسی دعاوی میان اشخاص خصوصی از طریق دآوری و میانجیگری بار اعظم دادخواهی و مقابله با دوپینگ و درنتیجه بهبود سلامت دنیای ورزش را بر عهده دارد. صلاحیت این دیوان، نتیجه اعتماد اهالی ورزش در جامعه بین‌المللی و نهاد دآوری است که هر سال، منجر به مراجعه تعداد شایسته توجهی از پرونده‌ها به این دیوان شده است و با اثر الزام‌آور خود نسبت به طرفین دعوا توانسته است تأثیری مهم در این زمینه ایجاد کند. در این خصوص، دیوان دآوری ورزش به‌عنوان یک نهاد دآوری در زمینه حقوق بین‌الملل ورزشی از رهگذر رویه قضایی خود نقشی تأثیرگذار به‌ویژه در زمینه دوپینگ ایفا کرده که درنهایت منجر به توسعه و قوام حقوق بین‌الملل ورزش شده است. دیوان اروپایی حقوق بشر نیز که هم‌سو با کنوانسیون اروپایی حقوق بشر تأسیس شده است، به همه اختلافات ناشی از اجرا و تفسیر آن کنوانسیون رسیدگی می‌کند. ماده ۸ این کنوانسیون که بیانگر «حق بر احترام به زندگی خصوصی و خانوادگی» است، خود مبنای مراجعات عدیدی از پرونده‌های ورزشی به دیوان مذکور است.

علی‌رغم وجود دیوان داوری ورزش و تلاش دیوان اروپایی حقوق بشر نسبت به تفاسیر صحیح از کنوانسیون اروپایی حقوق بشر در راستای ترویج حقوق و آزادی‌های اساسی به‌ویژه در ماده ۸ این کنوانسیون، همچنان نیاز به بازنگری در قوانین داخلی دولت‌ها به منظور کاهش حجم دعاوی و ایجاد چارچوب قانونی مستحکم‌تر جهت پیشگیری از استعمال دوپینگ توسط ورزشکاران خواهد بود.

منابع

- انصاری، باقر (۱۳۹۰)، *حقوق حریم خصوصی*، تهران: سمت.
- بیگلری، جهانگیر (۱۳۸۸). *حل و فصل اختلافات ورزشی از طریق حکمیت و داوری*، پایان نامه کارشناسی ارشد حقوق خصوصی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز.
- حمزوی آزاد، بیتا و محمد ستایش پور (۱۴۰۱)، «حق بر حریم خصوصی ورزشکاران در مقررات بین المللی مقابله با دوپینگ از نگاه دیوان اروپایی حقوق بشر»، *مطالعات راهبردی ورزش و جوانان*، شماره ۵۶.
- رحیم خویی، الناز و رستم زاده، حسین (۱۳۹۶)، «تحلیل و نقد عملکرد دیوان اروپایی حقوق بشر در برخورد با ادعاهای نقض ماده ۸ کنوانسیون اروپایی حقوق بشر»، *مجله حقوقی بین المللی*، شماره ۵۶.
- کرمی، موسی و زندی، ریحانه (۱۴۰۳)، «کاوشی در پذیرش و التزام به معاهدات در نظام های حقوقی دانمارک، برزیل، استرالیا و ژلاندنو»، *حقوق عمومی تطبیقی*.
- لیچ، فیلیپ (۱۳۸۶)، *نهادها و سازوکارهای منطقه ای حمایت از حقوق بشر*، ترجمه سید قاسم زمانی، امیرساعد وکیل و پوریا عسکری، تهران: شهر دانش.
- ایسنا، قاعدگی، <دوپینگ بانوان ورزشکار>، ۲۴ خرداد ۱۳۹۹. قابل دسترس در:

<https://B2n.ir/tx3407>

کاراندیش دانا، <دیوان داوری ورزش>، ۱۱ دی ۱۳۹۸ قابل دسترس در:

www.karandishdata.ir

References

- Andersson, Jesoer and Thomas, Johansson (2021). "Negotiating Female Fitness Doping: Gender, Identity and Transgressions." *Sport In Society*.
- Ann Charlotte, Eklof, Ann Mari, Thurelius, Mats Garle Anders Rane and Folke, Sjoqvist (2003). "The Anti-Doping Hot-Line, A Means to Capture the Abuse of Doping Agents in the Swedish Society and a New Service Function in Clinical Pharmacology". *European Journal of Clinical Pharmacology*. pp. 571-577.
- Ansaari, Baagher (1390), *Hoghoogh Harim Khosoosi*, Tehran: SAMT. (In Persian)
- Biglari, Jahaangir (1388). *Hal va Fasl Ekhtelaafaat Varzeshi az Tarigh Hakamiyat va Davari, Payaan-Naameh Kaarshenaasi Arshad Hoghoogh Khosoosi, Daaneshgaah Azaad Eslaami vaahed Tehraan Markaz*. (In Persian)
- CAS (2017). *Olga Zaytseva v. International Olympic Committee (IOC)*, CAS 2017/A/54444.
- CAS (2019). *Svetlana Karamasheva v. International Association of Athletics Federations (IAAF) and All Russia Athletic Federation (ARAF)*, Award, Arbitration CAS 2018/A/5520.
- CAS, *Case of National Federation of Sportspersons' Associations and Unions (FNASS) and Others v. France*

- Convention for the protection of Human Rights and fundamental Freedoms, 4 November 1950 (ECHR).
- ECtHR (2015). Case of Frisancho Perea v. Slovakia. Application no. 383/13.
- Foster, Ken (2012). Lex Sportiva and Lex Ludica: The Court of Arbitration for Sport's Jurisprudence. Entertainment and Sports Law Journal. vol. 3, pp. 1-15.
- Hamzavi Azad, Bitā and Setayeshpur, Mohamad (2022) "The athletes' Right to Privacy within International Regulations on Fighting against Doping from the perspective of European Court of Human Rights", Strategic Studies on Youth and Sports, Vol. 21, no. 56, 2022, pp. 153-168. (In Persian)
- <https://hudoc.echr.coe.int> (Last visited: 2025-09-09)
- <https://www.wada-ama.org/en> (Last visited: 2025-09-09)
- Isna, ghaa'edegi, doping baanovan varzeshkaar, 2020-06-13, available at <https://B2n.ir/tx3407>. (In Persian)
- Karami, Mousa and Zandi, Reyhaneh (2024). "Exploring the Acceptance of and Being Bound by Treaties in the Legal Systems of Denmark, Brazil, Australia and New Zealand", Journal of Comparative Public Law, vol. 1 no. 4, pp. 73-99. (In Persian)
- lich, Phillip (1386), Nahaadhaa va Saazokaarhaaye Mantagheh-'ee Hemaayat az Hoghoogh Bashar, Tarjomeh Seyed Ghaasem Zamaani, Amirsaaed Vakil va Pooria 'Askari, Tehran: Shahr Danesh. (In Persian)
- Ljungqvist, Arne (2017). "Brief History of Anti-Doping". Med Sport Sci. pp. 1-10.
- Ozdmire, Levent, Nur, Naim, Bagcivan, Ihsan, Bulut, Okay, Sumer, Haldun, Tezeren, Gunduz (2005). "Doping and Performance Enhancing Drug Use in Athletes Living in Sivas, Mid-Anatolia: A Brief Report". Journal of Sports Science and Medicine, vol 4. pp. 248-252.
- Petroczi, Andrea and Ian D Boardley (2022). "The Meaning of "Clean" in Anti-doping Education and Decision Making: Moving Toward Integrity and Conceptual Clarity". Frontiers in Sports and Active Living, vol. 4.
- Rahim Khoi, Elnaz and Rostamzad, Hussein (2017). "The Analysis and Criticism of the European Court of Human Rights' Practice Regarding Alleged Violation of Obligations under Article 8 of the European Convention on Human Rights, International Law Review, Vol. 34, no. 56, pp. 263-289. (In Persian)
- Rodriguez, Serrano; Timpka T, Ekberg J, Dahlstorm O, Jacobsson J. (2018). "Young athletes' health knowledge system: Qualitative analysis of health learning processes in adolescent sportspersons", Scand J Med Sci Sports, vol. 28, pp. 1272-1280.
- Sloot Van Der, Bart, Mara, Paum and Ronald, Leenes. (2020). Athletes Human Rights and the fight against Doping. A study of European Legal Framework, T.M.C. Asser Press.
- Tayade, Motilal, Sunil, Bhamare, Prathamesh, Kamble and Kirankumar, Jadhav (2013). "Doping in Sports: Current Review". International Journal of Cur Res Review, vol. 05. pp. 83-86.
- Thevis, Mario, Tiia, Kuuranne and Hans, Geyer (2022). "Annual Banned-Substance Review: Analytical Approaches in Human Sports Drug Testing. 2020/2021". Drug Test Anal. pp. 7-30.
- Vauhkonen, Paula Katriina; Laajala, Teemu Daniel; Lindroos, Katarina Mercedes and Mäyränpää (2023). "Female Doping: Observations from a Data Lake Study in the Hospital District of Helsinki and Uusimaa", Finland. BMC Women's Health vol. 23, no. 242, pp. 1-13.
- Vlad, Robert Alexandru; Gabriel, Hancu; Gabriel, Cosmin Popescu and Ioana, Andreea Lungu (2018). "Doping in sports, a never-ending story?" Adv Pharm Bull", vol. 8, pp. 529-534.